

การถอดบทเรียน เพื่อการจัดการความรู้
เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำ
AFTER ACTION REVIEW FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT
THE CALCULATING THE COST OF PRODUCTS
FOR JOB ORDER COST SYSTEM

นงลักษณ์ จิวจุ
Nonglak Jiwju

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการถอดบทเรียน เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงานจริง เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับต้นทุนงานสั่งทำได้ ตลอดจนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ และสำหรับการศึกษาครั้งนี้ยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรและสถานการณ์จริงในปัจจุบันได้ โดยศึกษาบทเรียนจากสถานประกอบการที่ทำการผลิตแวนสายตาในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยจะให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่กำลังศึกษารายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 42 คน ได้ดำเนินการเรียนรู้การถอดบทเรียนจากสถานการณ์จริง แล้วนำมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน นำเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากนั้นมีการร่วมอภิปรายจากผู้สอน ข้อเสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องกับรายวิชาที่เรียน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลครั้งนี้ คือ แบบประเมินผลการศึกษาจากผู้เรียนและผู้สอน การทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ และการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการถ่ายทอด

ผลการศึกษาพบว่าหลังจากการจัดการกระบวนการเรียนการสอนจากการถอดบทเรียนนักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงานจริง เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับต้นทุนงานสั่งทำได้ คิดเป็นร้อยละ 90.47 การดำเนินการถอดบทเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ อยู่ในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) สามารถสรุปประเด็นได้ว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงที่เกิดจากการถ่ายทอดความรู้ของคนทำงานที่มีความรู้ความสามารถจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สามารถคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า ในการผลิตแวนสายตา และยังสามารถบันทึกบัญชีตามระบบ

ต้นทุนงานสั่งทำได้ ซึ่งหลังจากใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการถอดบทเรียนทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในกระบวนการผลิตสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้จริงซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เรียน เกิดการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับความรู้ที่มีให้สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงจากสถานการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และหลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการถ่ายทอดนี้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

คำสำคัญ : การถอดบทเรียน , การจัดการเรียนการสอน , การถ่ายทอดความรู้

ABSTRACT

Keywords: After Action Review , The teaching and learning , Knowledge Transfer

บทนำ

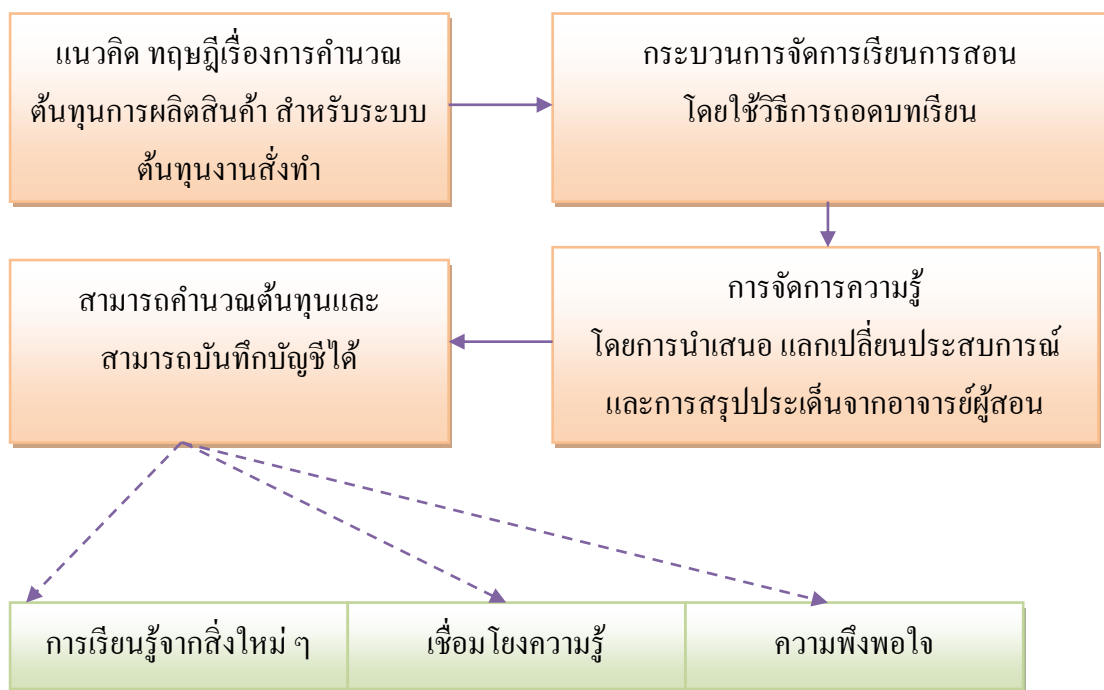
การถอดบทเรียน (After action review – AAR) เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ที่ดีที่สุดอย่างหนึ่ง เพราะใช้ง่ายแต่มีประโยชน์มาก (วิจารณ์ พานิช , 2548: 163) ได้กล่าวไว้ว่าการถอดบทเรียนจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาดจากการทำงาน กล่าวคือ การถอดบทเรียนจะช่วยให้เราสามารถสกัดบทเรียนออกมาว่า เพราะอะไรหรือเพราะเราทำอะไรจึงทำงานสำเร็จ หรือมีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ผู้ที่ปฏิบัติอยู่ในแนวเดียวกันจะได้หยิบเอาบทเรียนหรือความรู้นี้ไปใช้ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จเช่นกัน รวมทั้งอาจพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่เดียวกันหากการปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาด หรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การถอดบทเรียนจะช่วยให้เราทราบว่าเราพลาดตรงจุดใด พลาดเพราะอะไรและควรปรับปรุงอย่างไร การถอดบทเรียนจึงช่วยให้เราไม่เกิดความผิดพลาดซ้ำซาก และยังช่วยต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ให้ลึกซึ้งหรือกว้างขวางยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าการถอดบทเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนทำงาน ฝึกการทำงานเป็นทีม ทำให้มีการหันหน้ามาพูดคุยกันมากขึ้น เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นเครื่องมือป้องกันความผิดพลาดซ้ำรอย เป็นเครื่องมือใช้ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ของคนทำงาน และเป็นเครื่องมือสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติรวมถึงสร้าง Best Practice เพราะเป็นความรู้ที่สะสมจากการปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง ดังนั้นจากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำวิธีการถอดบทเรียนมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา

การบัญชีต้นทุน 1 เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำโดยศึกษาจากสถานประกอบการที่ทำการผลิตสินค้าตามระบบต้นทุนงานสั่งทำจากสถานการณ์จริง เพื่อนำมาเป็นแนวคิด หลักการปฏิบัติ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 ต่อไปได้

กรอบแนวคิด และทฤษฎี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคการถอดบทเรียน คือ การเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงาน เกิดจากการถ่ายทอดความรู้ของคนทำงาน เป็นความรู้ที่สะสมจากการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง ในเรื่องการผลิตสินค้า จากธุรกิจหรือสถานประกอบการในปัจจุบันที่ผลิตสินค้าและมีการบันทึกบัญชีตาม

การคำนวณระบบต้นทุนงานสั่งทำ คือ ต้นทุนการผลิตตามงานแต่ละงาน โดยผลิตตามคำสั่งของลูกค้า ซึ่งการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าจะประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ต้นทุนที่คำนวณได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการผลิตสินค้าหรืองานที่ผลิต

การจัดการความรู้ คือ การนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาจัดการความรู้ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทีมงานในลักษณะแสดงความคิดเห็นร่วมกันและออกมาในรูปแบบการสรุปรวมเป็นกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงาน เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำได้
2. เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดจากสถานการณ์จริง สามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับความรู้ที่มีให้สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงจากสถานประกอบการ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ประชากรที่ใช้ศึกษาคือนักศึกษา โปรแกรมวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่กำลังศึกษารายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งหมด 83 คน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบัญชี หมู่เรียน 5515202 จำนวน 42 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการถอดบทเรียน

ตัวแปรตาม คือ นักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงาน เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำได้

สมมุติฐานในการวิจัย

หลังจากกระบวนการวิธีการสอนโดยวิธีการถอดบทเรียนนักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงานได้ สามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับความรู้ เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำ เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงจากสถานประกอบการได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการถอดบทเรียนจากสถานการณ์จริง กิจกรรมการเรียนรู้ นำเสนอ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากนั้นมีการอภิปรายผลจากผู้สอน ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับรายวิชา แบบประเมินผล

การศึกษาจากผู้เรียน แบบประเมินผลการศึกษาจากผู้สอน แบบทดสอบเพื่อวัดประเมินผลความรู้ และแบบสำรวจความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้สอนออกแบบการเรียนการสอนวิธีการถอดบทเรียน ชี้แจงขั้นตอน กระบวนการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งสำรวจความพร้อมของผู้เรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลความรู้

2. ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้จากการถอดบทเรียนจากสถานการณ์จริงนำเสนอ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากนั้นมีการอภิปรายผลจากผู้สอนข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับรายวิชา โดยใช้แบบประเมินผลการศึกษาจากผู้เรียนและผู้สอนและทำการทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้อีกครั้ง

3. สำรวจความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบวิธีการถ่ายทอด โดยใช้แบบสำรวจความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่(Frequency) คำนวณค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และสรุปเชิงบรรยายเชิงเหตุผลเชิงผลจากเทคนิคการจัดการความรู้โดยวิเคราะห์จากเสียงส่วนใหญ่ จากแนวคิดทฤษฎี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป และนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย การอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าหลังจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนจากการถอดบทเรียนนักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบการทำงานจริง เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับต้นทุนงานสั่งทำได้ คิดเป็นร้อยละ 90.47 การดำเนินการถอดบทเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากประสบการณ์จริงจากสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) และหลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการถ่ายทอดนี้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

อภิปรายผล

การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงที่เกิดจากการถ่ายทอดความรู้ของคนทำงานที่มีความรู้ความสามารถจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สามารถคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า

ในการผลิตแว่นสายตา และยังสามารถบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำได้ ซึ่งหลังจากใช้วิธีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการถอดบทเรียนทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในกระบวนการผลิตสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้จริงซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เรียน เกิดการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับความรู้ที่มีให้สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงจากสถานการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ควรให้นักศึกษาศึกษาธุรกิจอื่นการผลิตอื่นหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการคิดวิเคราะห์ ความเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแนวคิด ทฤษฎี ตามความรู้ที่เรียนเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

เขียว อ้นตั้ง.2553. แนวทางการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี: การถอดบทเรียนจาก

ประสบการณ์ผู้บริหารท้องถิ่นดีเด่น.รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชูเกียรติ สุธะวงศ์.2555.การขับเคลื่อนชุมชนอยู่ดีมีสุขภายใต้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:

การถอดบทเรียน กรณีศึกษา หมู่บ้านสันปูเลย ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย.

ปรัชญาชุมชนจิต ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมภัก.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทวี ทองพรม,นงลักษณ์ อยู่บุญ.2549.การถอดบทเรียน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน SML

จังหวัดอุดรดิตถ์: กรณีศึกษา บ้านหนองป่าไร่ หมู่ที่ 5 ตำบลวังดิน อำเภอเมือง จังหวัด

อุดรดิตถ์.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กุลทิพย์ ศาสตร์ระรุจิ.2551.โครงการวิจัยชุด “การสื่อสารจิตสำนึกสาธารณะ” เรื่องการถอดบทเรียน

กระบวนการสื่อสารของกลุ่มเยาวชนในจิตสำนึกสาธารณะของชมรมพุทธศาสตร์สากล.

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วรรณิ ศรีวิสัย,อรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์,วิรดา อรรถเมธากุล,กาญจนา เลิศถาวรธรรม.2551.รายงาน

การวิจัย การถอดบทเรียนผลการดำเนินงานระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของ

องค์การบริหารส่วนตำบลวัดเพลง อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี.วิทยาลัยพยาบาลบรมราช

ชนนีราชบุรี.